

1. UVOD

Založno pravo je stvarno pravo na tuđim stvarima, kako pokretnim, tako i nepokretnim. Ovo pravo se stalno mijenja i doživljava neprekidnu metamorfozu..

Založno pravo čini veoma složenu pojavu koja sadrži različite odnose kod kojih se sa jedne strane nalazi založni povjerilac, a sa druge strane založni dužnik i ostala treća lica.

Neophodno je da se u ovoj oblasti stvori sistem koji će obezbjediti jednostavnost, efikasnost i pravnu sigurnost, ali je neophodno stalno usavršavanje i transformacija.

Dosadašnja regulativa u pogledu ovog instituta nije bila adekvatna, jer je sadržavala samo načelne odredbe. U pogledu hipoteke primjenjivale odredbe Zakona o osnovnim svojinskopравnim odnosima (ZOSPO)¹, a za založno pravo na pokretnim stvarima i zalaganje potraživanja i drugih prava Zakon o obligacionim odnosima (ZOO)², a oba zakona su poticala iz bivše SFRJ.

U Republici Srpskoj je donešen Zakon o stvarnim pravima³ koji je uveliko doprinijeo poboljšanju ovog instituta, kome je posvećena posebna pažnja i ovaj zakon u cjelini reguliše založno pravo u pogledu materijalno- pravnih odredbi.

Institut založnog prava i najsigurniji instrument obezbjeđenja potraživanja svakako je hipoteka. Od svih oblika založnog prava, hipoteka je najsavršenija i sa razvojem tržišne privrede dobija na velikom značaju, ali je neophodno stalno usavršavanje i transformacija.